

Коломієць Д.І., м. Вінниця
e-mail: dmytro.kolomiiets@vspu.edu.ua

Бабчук Ю.М., м. Вінниця
e-mail: babchuk@vspu.edu.ua

Чадюк Г.Ф., м. Вінниця
e-mail: gallinkachaduk@gmail.com

Роль мистецької освіти у розвитку навичок мислення для сталого розвитку

Анотація. У статті вказано на значні можливості мистецтва у розвитку навичок творчого, критичного, стратегічного та прогностичного мислення. Авторами доведено, що мистецька освіта є ефективним засобом для розвитку в студентів і учнів навичок мислення для сталого розвитку.

Ключові слова: розвивальний потенціал мистецтва, розвиток творчих навичок, сталий розвиток.

Abstract. The article points out the significant possibilities of art in the development of creative, critical, strategic and predictive thinking skills. The authors proved that art education is an effective tool for developing thinking skills for sustainable development in students and pupils.

Keywords: developmental potential of art, development of creative skills, sustainable development.

Майбутнє України значною мірою залежить від якості навчання сучасних учнів і студентів, оскільки саме вони будуть майбутніми лідерами нації, які відіграватимуть вирішальну роль у повоєнному відновленні нашої країни, в розбудові сильної правової держави, в забезпеченні спроможності країни підтримувати свій розвиток і економічний прогрес.

Тому вже зараз потрібно визначити конкретні механізми чи засоби, щоб допомогти учням і студентам розвивати навички мислення для сталого розвитку. Концепція навчання для сталого розвитку передбачає формування в учнів і студентів міждисциплінарних навичок, куди входять творче, системне, стратегічне, критичне й прогностичне мислення, незалежність суджень і здатність до інтегрованого вирішення проблем. Ці навички мислення, які ще називають навичками майбутнього, є найскладнішим видом людської поведінки, оскільки воно відбувається на найвищих рівнях розумової діяльності і відноситься до найважливіших якостей людини [8].

Ідея сталого розвитку впроваджується в освітній процес із метою підготовки покоління, яке буде здатне створювати нове стале суспільство із сталою економікою та екологією, робити навколишній світ кращим, а життя комфортнішим [6; 7].

Освіта, що заснована на ідеях сталого розвитку, спрямована не лише на передавання майбутнім поколінням інформації про глобальні цінності, виклики та способи виживання людства, а й на формування готовності робити світ кращим у всіх його проявах: духовному, фізичному.

Навички мислення для сталого розвитку формуються під час аналізу навколишнього світу. Людина постійно пристосовується до середовища, в якому перебуває. Її когнітивна структура регулярно змінюється, оскільки свідомості потрібно постійно організовувати свої уявлення про світ, внутрішньо їх координувати і впорядковувати. Тому студентів і учнів варто вчити бачити красу й гармонію в усьому: природі, науці, техніці [2].

У своєму дослідженні ми виходимо з припущення, що мистецька освіта здатна зробити значний внесок у розвиток навичок мислення для сталого розвитку. Обґрунтовуємо це тим, що споглядання, аналіз і створення витворів мистецтва формує комплекс навичок, які відносять до навичок мислення для сталого розвитку.

Наприклад, навички творчого мислення важливі для створення гарних ідей, без яких

неможливо створити жодного мистецького продукту. Мистецтво є засобом розвитку не лише емоційної сфери особистості [4; 5]. Оскільки елементи творчого мислення (плавність, гнучкість, оригінальність, чутливість до проблем тощо) є частиною мистецької освіти, то такі навички можна розвивати за допомогою художньої освіти, яка вчить думати, медитувати та розуміти навколишній світ.

Сталий розвиток досягається шляхом застосування нових ідей, тому навички творчого мислення стають вкрай важливими. Творчі люди будуть використовувати свої навички, щоб додати життю краси й створити сприятливу атмосферу для громади.

Навички критичного, прогностичного й стратегічного мислення і здатність до інтегрованого вирішення проблем найкраще формувати під час виконання STEAM-проектів [3], в яких, окрім наукових знань і використання виробничих та інформаційно-комунікаційних технологій [1], значну частку відведено саме мистецькій складовій.

Отже, мистецька освіта є ефективним засобом для розвитку в студентів і учнів навичок мислення для сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бойчук В.М., Уманець В.О., Фу Г. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на різних етапах художньо-творчої діяльності майбутнього викладача художньо-мистецьких дисциплін. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. № 59. С. 5-13.
2. Коломієць А.М. Математична гармонія природи: книга для вчителя. Вінниця: ТОВ «Ландо» ЛТД, 2007. 235 с.
3. Коломієць Д.І., Бабчук Ю.М., Бірюк О.О. STEAM-проекти на уроках трудового навчання *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. 2017. Вип. 49. С. 29-33.
4. Ліхницька Л.М. Мистецтво як засіб розвитку емоційної сфери особистості. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Київ-Вінниця, 2019. Вип. 53. С. 29-33.
5. Маринчук Т.Т., Тодосієнко Н.Л. Формування у майбутніх вчителів знань про специфіку взаємодії художніх засобів виразності різних видів мистецтва. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. 2020. № 58. С. 131-135.
6. Орлова О.А. Впровадження ідей освіти для сталого розвитку в освітньо-виховний процес навчального закладу: зб. наук.-метод. пр. Житомир, 2017. С. 67-70.
7. Пометун О.І. Педагогічні засади освіти для сталого розвитку в Українській школі. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 171-182.
8. Education for Sustainable Development Goals – Learning Objectives / M. Rieckmann et al. France: UNESCO, 2017. 67 p.

